

Téma: Úvaha

Vypracovala: Mgr. Jana Pilařová

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

Úvaha

- útvar odborného stylu
- může být zastoupena ve všech funkčních stylech
- spojení odborné argumentace s vytríbenou stylizací = eseje
- v publicistice je součástí komentářů, úvodníku, umělecké kritiky

Náročnost úvahy

- slovní zásoba – výrazy odborné, knižní i hovorové
- stavba (kompozice) úvahy – konfrontace, porovnání různých pohledů na problém
- nutné přehledné uspořádání a působivá argumentace ve prospěch autorových názorů

Cíl úvahy

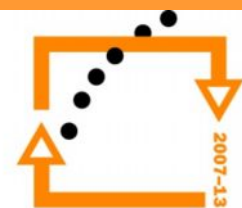
- cílem není předkládat nové poznatky, ale zvážit platnost poznatků již existujících a známých
- čtenář nebo posluchač se tak může zapojit do řešení předkládaného projektu
- na rozdíl od výkladu, který by neměl překračovat hranice vědecké pravdy, může se úvaha zamýšlet nad novými souvislostmi a možnostmi, které nejsou ověřené

Jazykové prostředky úvahy

- úvaha je založena na uvažování, přemýšlení, klade nároky na vyjádření otázky, podnětu, požadavku
- používají se řečnické otázky – někdy se na ně neodpovídá
- větná stavba – správné, přesné vyjadřování logických souvislostí
- používají se vztahy příčinné, podmínkové, stupňovací, odporovací, vylučovací

Jazykové prostředky

- k podnícení zájmu posluchače slouží obraty: Položme si otázku... Zamyslíme-li se nad tím...
- subjektivní hodnocení odlišíme výrazy: podle mého názoru, domnívám se,
- jazyková pestrost úvahy – expresivní a emocionální výrazy, metafory, zvolací věty, žádací, řečnické otázky, vsuvky

Použitá literatura

- ČECHOVÁ, Marie a kol. Český jazyk pro 4. ročník SOŠ. 1. vydání, Praha: SPN 2003. s. 119-123. ISBN 80-7235-225-3.
- TEJNOR, Antonín a kol. Český jazyk I-IV pro střední školy. Praha: SPN 1984. Dotisk 4. vydání. s. 264-267.